

CHEMICZNE WSPOMAGANIE PROCESÓW OCZYSZCZANIA I DEZYNFEKCJI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO- RÓŻNORODNOŚĆ PROBLEMÓW I ROZWIĄZAŃ

***P. KONIECZNY
KATEDRA ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ ŻYWNOCI
WYDZIAŁ NAUK O ŻYWNOCI I ŻYWIENIU
UNIWERSYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU***

LUBLIN, 26.09.- 27.09.2012

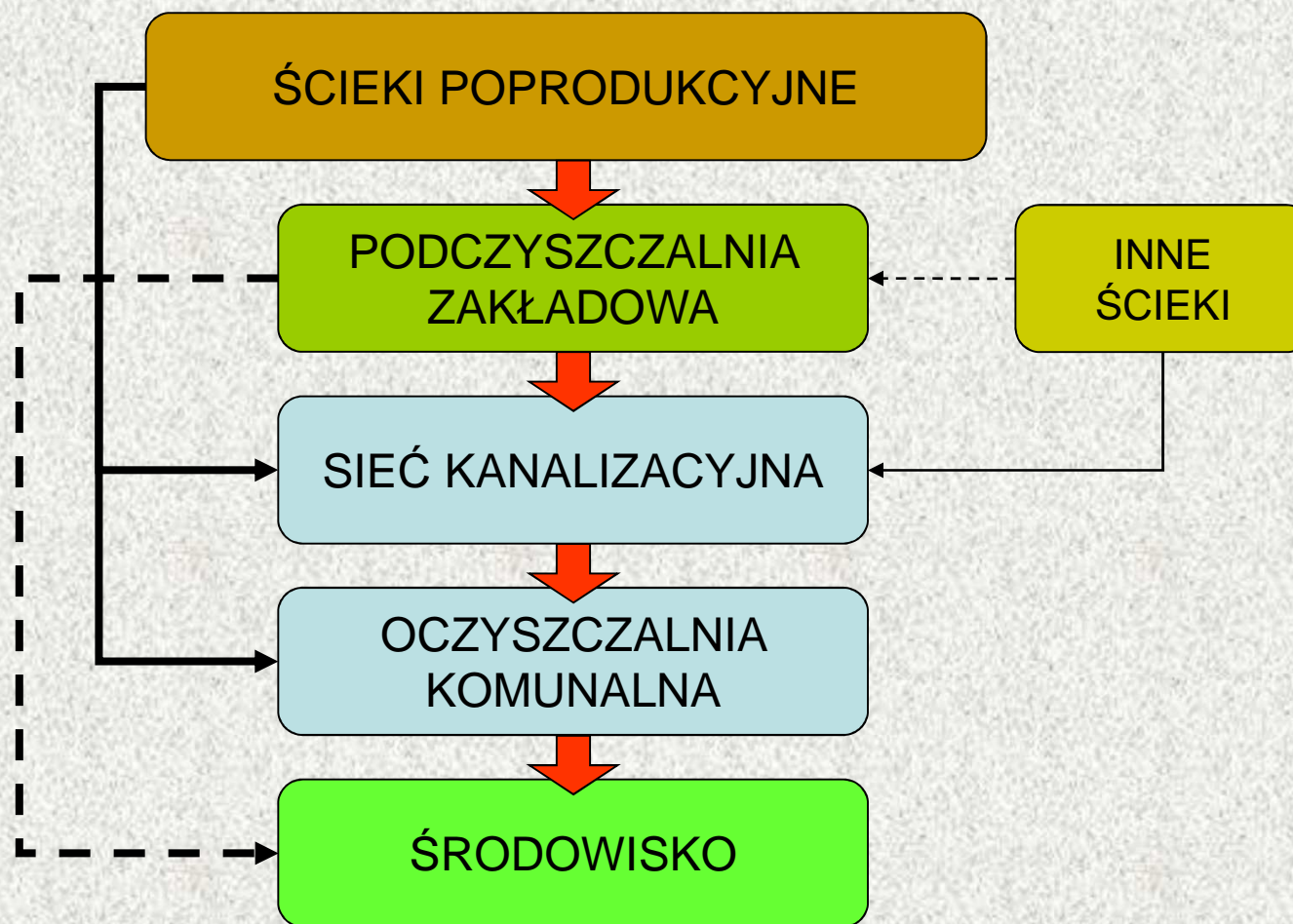
Zagadnienia do omówienia:

- 1. Ścieki przemysłu spożywczego - zagrożenia, korzyści**
- 2. Chemia w oczyszczaniu ścieków – różnorodność rozwiązań**
- 3. Intensyfikowanie oczyszczania ścieków metodą koagulacji lub flokulacji (strącanie bezpośrednie i wstępne)**
- 4. Chemiczne metody skutecznej dezynfekcji ścieków**
- 5. Wnioski**

MODELE GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

MODELE GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

ŚCIEKI POPRODUKCYJNE

OCZYSZCZALNIA
ZAKŁADOWA

ŚRODOWISKO

INNE
ŚCIEKI

OCZYSZCZALNIA
KOMUNALNA

Ścieki spożywcze w środowisku :

- ilość: ↓
- ładunek: ↑

GŁÓWNE PROBLEMY:

- substancje organiczne: tłuszcze, białka, węglowodany
- pozostałości środków myjących i dezynfekujących
- ścieki gorące , niekorzystny odczyn pH
- mikroflora (patogeny, wirusy etc)

JAK ŁAGODZIĆ ZAGROŻENIA?

- zasada nr 1: uśrednianie ścieków,
- unikanie tzw. falowych zrzutów,
- organizacja pracy i współdziałanie,

Branża	Ogólna charakterystyka i podstawowe składniki obciążenia
Przemysł ziemniaczany	produkcja o charakterze kampanijnym, obejmuje wytwarzanie skrobi ziemniaczanej, syropu skrobiowego i jadalnych produktów ziemniaczanych jak płatki, kostka lub proszek; ścieki tworzone są przez strumienie wód ze splawiaków i płuczek ziemniaków, ścieki produkcyjne z operacji obierania, krojenia i płukania oraz wody zależne od asortymentu : z blanszowania, gotowania, tłoczenia i sterylizacji; mają zróżnicowany skład w zależności od miejsca powstawania, bogate w zawiesiny nieorganiczne i związki organiczne (wysokie BZT i ChZT), podlegające fermentacji, bogate w związki rozpuszczone, głównie łatwo rozkładalne wielocukry jak skrobia (krochmal), dobrze wykorzystywane przez mikroorganizmy osadu czynnego
Przemysł spirytusowo-drożdżowy	podstawowymi produktami są tu drożdże piekarskie (z drożdżowni), spirytus surowy (produkowany przez gorzelnie rolnicze) , spirytus rektyfikowany (oddziały rektyfikacji), wódki czyste i gatunkowe (wytwórnice wódek), produktem ubocznym gorzelni jest wywar tj. pozostałość po oddestylowaniu spirytusu (6-10 % s. m., bardzo wysokie BZT, odczyn kwaśny, zalecany do oddzielnego zagospodarowania, np. nawozowego); ścieki technologiczne o zróżnicowanym składzie, w zależności od miejsca powstawania, z gorzelni – zanieczyszczone zawiesinami, uciążliwe, o znacznym BZT oraz specyficznym zapachu, z drożdżowni - kwaśne, bardzo bogate w rozpuszczone związki organiczne, łatwo zagniwające; ścieki z rektyfikacji - najmniej obciążone, także jako wody chłodnicze - gorące (50°C)
Przemysł owocowo-warzywny	produkcja o charakterze sezonowym, bardzo zróżnicowana asortymentowo, ścieki obejmują głównie popłuczyny z mycia surowca, także ścieki operacyjne związane z obieraniem, blanszowaniem, chłodzeniem i napełnianiem (zalewy cukrowe); zawierają np. kawałki owoców, warzyw, odcieki soków; znaczne ilości związków nieorganicznych i organicznych (jak np. pektyny i łatwo rozkładalne cukry), o dużej zmienności składu oraz stężeń zanieczyszczeń w ciągu doby; ścieki związane bezpośrednio z produkcją przetworów charakteryzuje zmienna wartość odczynu pH, wysoka wartość BZT oraz stężenie zawiesin, a przy wytwarzaniu produktów warzywno-mięsnych – również zawartość substancji ekstrahujących się eterem naftowym

Browary i słodownie	źródłem ścieków jest proces przygotowania słodu, jak również produkcja piwa; ścieki z moczenia ziarna zawierają dużo substancji rozpuszczonych (cukry, białka), dobrze wykorzystywane przez bakterie osadu czynnego jako źródło węgla dla procesów denitryfikacji-duże przyrosty osadu, mają charakterystyczną barwę żółtobrunatną, a także skłonność do pienienia; ścieki browarniane związane są zarówno z procesem technologicznym (warzelnia - odcieki z młota i chmielin, fermentownia: odcieki zawierające pozostałości drożdży, rozlewnia: pozostałości produktu, operacje mycia); z uwagi na wysoką zawartość substancji białkowych ścieki z browaru łatwo ulegają procesom fermentacji z wydzieleniem takich produktów gazowych jak H ₂ S, NH ₃ , CH ₄ i H ₂ , ścieki charakteryzuje duże zróżnicowanie stężeń poszczególnych zanieczyszczeń
Przemysł cukrowniczy	produkcja o charakterze kampanijnym, bardzo wodochłonna i ściekotwórcza, duże ilości wód poprodukcyjnych na ogół o małym udziale zawiesin organicznych, a dużym - zawiesiny mineralnej; ścieki wykazują zróżnicowany stopień i rodzaj zanieczyszczenia i obejmują: wody gorące słabo zanieczyszczone, wody zawierające zanieczyszczenia mechaniczne, mineralne i organiczne oraz wody silnie zanieczyszczone chemicznie i mechanicznie; mają charakterystyczny słodkawy-buraczany zapach, a zanieczyszczenia są łatwo rozkładalne, głównie są cukry, białka i związki mineralne; odczyn ścieków może być kwaśny (wody spławiakowe – ChZT ? 5000-10000 g O ₂ /m ³) lub zasadowy (odcieki z błota defekosaturacyjnego)
Przemysł mięsny i drobiarski	w skład ścieków poprodukcyjnych w zakładach mięsnych i drobiarskich prowadzących działalność ubojową i przetwórczą wchodzi przede wszystkim substancje organiczne (białka, tłuszcze, zawiesiny) jako rezultat przedostawania się do ścieków odpadów operacyjnych tj. odchodów, krwi (wartość CHZT dla nie zakrzepniętej krwi wynosi około 400 g O ₂ /dm ³), pierza, zawartości przewodów pokarmowych, fragmentów tkanek, solanek, tłuszczów odpadowych, a także substancji nieorganicznych jak np. piasek i żwir. Ścieki poprodukcyjne charakteryzuje ponadto wysokie stężenie substancji rozpuszczonych, zwłaszcza chlorków i biogenów, tj. związków azotu i fosforu, np. gdy w recepturach przetworów używa się wielofosforanów; osobny problem może stanowić stan biologiczny ścieków rzeźnianych, a zwłaszcza obecność mikroflory patogennej;

Przemysł mleczarski	produkcja o charakterze wielosortymentowym, związana z powstawaniem dużej ilości ścieków uciążliwych dla środowiska, zawierających zazwyczaj pozostałości mleka, z wysoką zawartością tłuszczu w formie ciekłej i stałej, także zawiesiny ogólnej (wysokie ChZT i BZT). W stanie świeżym ścieki mają odczyn słabo alkaliczny (pH 7,0-8,8), z wyjątkiem ścieków pochodzących z wytwórni kazeiny i niektórych gatunków sera; łatwo zagniwają wskutek fermentacji laktozy, fermentacji kwaśnej (mlekowej i masłowej - problem odoru); oczyszczanie serwatki (bardzo wysokie BZT ₅ , zmienne pH), łącznie z pozostałymi ściekami jest na ogół niewskazane, choć można ją wykorzystać jako źródło substancji zasilających osad czynny
Przemysł rybny	zanieczyszczenia obecne w ściekach przemysłu rybnego są niezdefiniowaną mieszaniną substancji przeważnie organicznych i chlorku sodu. Ścieki te zawierają duże ilości stałych części ryb, stałych dodatków używanych w procesie produkcyjnym (przyprawy, warzywa itp.), substancji tłuszczowych, białek rozpuszczalnych, soli mineralnych, kwasu octowego, węglowodanów itp. ; w ściekach z działalności przetwórczej – wysoki udział pozostałości zalew octowych i cukrów ; o charakterze i jakości ścieków przemysłu rybnego decydują takie parametry jak pH, zawiesina, chlorki, substancje rozpuszczalne, ekstrakt eterowy, wskaźniki tlenowe (BZT ₅ i CHZT) oraz zawartość fosforu i azotu amonowego.
Przemysł tłuszczowy	produkcja obejmuje wytwarzanie surowych i rafinowanych olejów roślinnych, większość procesów w podwyższonej temperaturze, ścieki z działów ekstrakcji, zobojętniania, z produkcji margaryny i innych tłuszczów stałych; ścieki zawierają substancje organiczne, w tym pozostałości tłuszczu, zawiesinę oraz związki nieorganiczne, również fosfor (nawet do 100 g P _{og} / m ³), mają różny skład, zmienne pH, zalecana minimalizacja zużycia środków chemicznych (np. benzyny ekstrakcyjnej lub heksanu), ścieki b. niebezpieczne dla osadu czynnego z uwagi na bardzo wysoką zawartość ekstraktu eterowego i alkaliczne pH

Źródło: Konieczny P., Szymański M. (2007) : Ścieki i osady z przemysłu spożywczego – charakterystyka problemu w aspekcie zagrożeń i korzyści – Zeszyty Komunalne 2(49) 35-40 - Przegląd Komunalny 2/2007

1. Podstawy chemicznego oczyszczania ścieków

Tabela 1

Podział zanieczyszczeń zawartych w ściekach w zależności od rozmiaru ich cząstek [5]

	Substancje rozpuszczone	Substancje koloidalne	Zawiesiny	Zawiesiny łatwo opadające
Rozmiar cząsteczek, μm .	< 0.01	0.01-1.0	1-100	>100

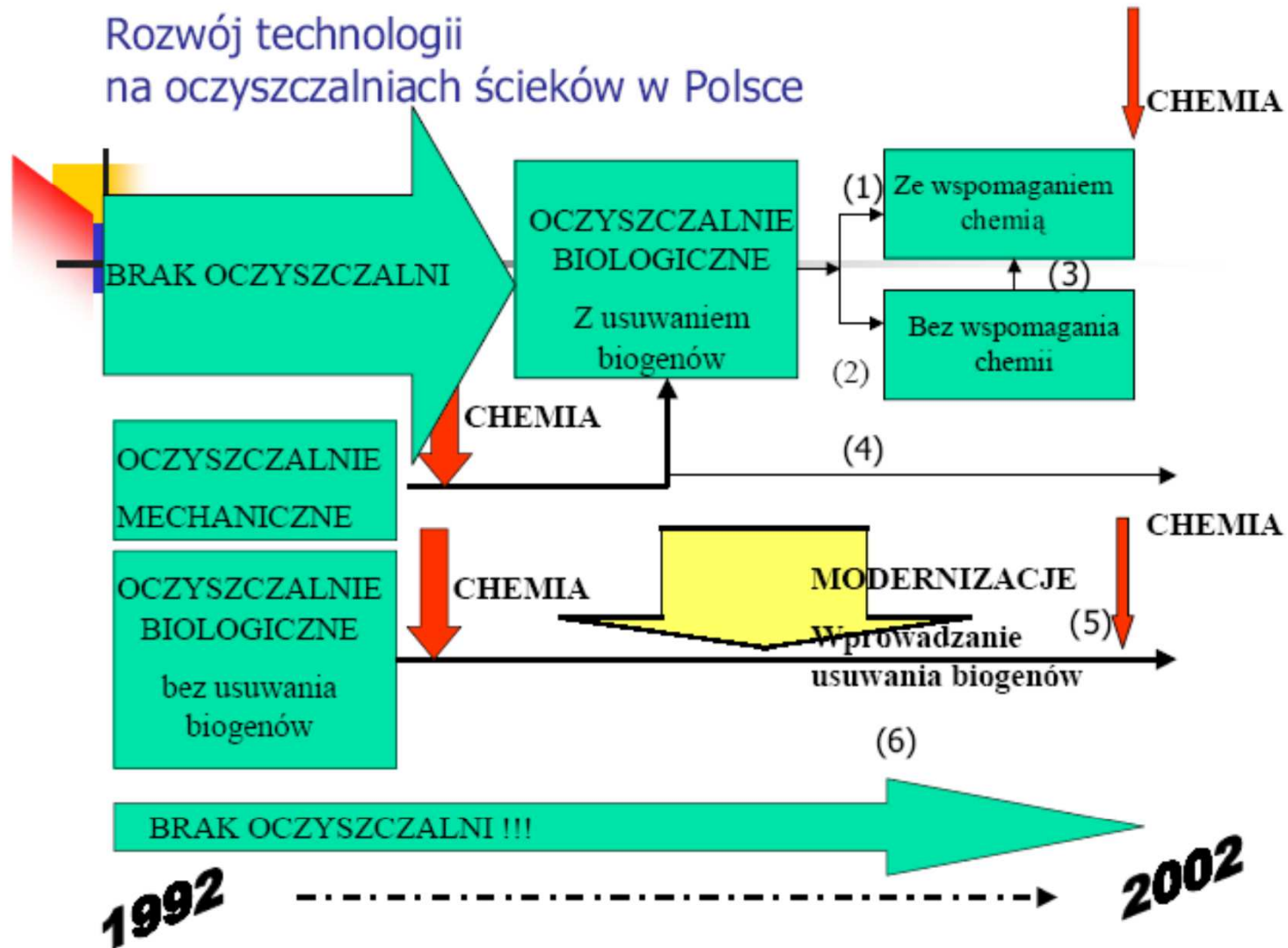
A. oczyszczanie wstępne:

- mechaniczne : kraty lub sita, osadniki, flotatory, odtłuszczowniki
- mechaniczno – chemiczne : koagulanty i polimery
- fermentacja ścieku surowego (odzysk biogazu)

B. oczyszczanie biologiczne, w tym usuwanie biogenów – azotu i fosforu

C. specyficzne: ultrafiltracja, odwrócona osmoza

Rozwój technologii na oczyszczalniach ścieków w Polsce

Źródło: Jasina, 2002

Chemiczne wspomaganie procesu oczyszczania ścieków polega na zadziałaniu na strumień ścieków wybranymi reagentami chemicznymi, które ze względu na ich właściwości można podzielić na :

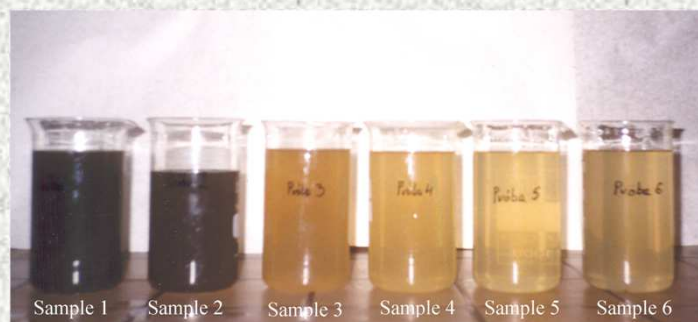
- koagulanty i flokulanty,
- środki dezynfekcyjne,
- środki utleniające,
- reagenty do korekty odczynu pH,

Chemia 1992

- PIX
- WAPNO

Chemia 2012

- PIX
- POLIMERY
- BLENDY ŹELAZOWE
- PAX
- BLENDY GLINOWE
- KOAGULANTY
ŹELAZOWO-
GLINOWE (Fe+2,
Fe+3 – Al)

1. Koagulacja i flokulacja

Efekty działania:

- **właściwości koagulujące : zmniejszenie ChZT, BZT₅ , ekstraktu eterowego,**
- **właściwości strącania jonu ortofosforanowego PO₄³⁻**
- **właściwości wiązania siarkowodoru dla jonów żelaza przez tworzenie siarczków = usuwanie toksycznego i powodującego korozję siarkowodoru ze ścieków,**
- **zwalczanie puchnięcia osadu powodowanego przez bakterie nitkowate**
- **neutralizacja ścieku przy użyciu wysokowydajnych koagulantów glinowych w miejsce tradycyjnie stosowanego ługu sodowego**

Tabela 2

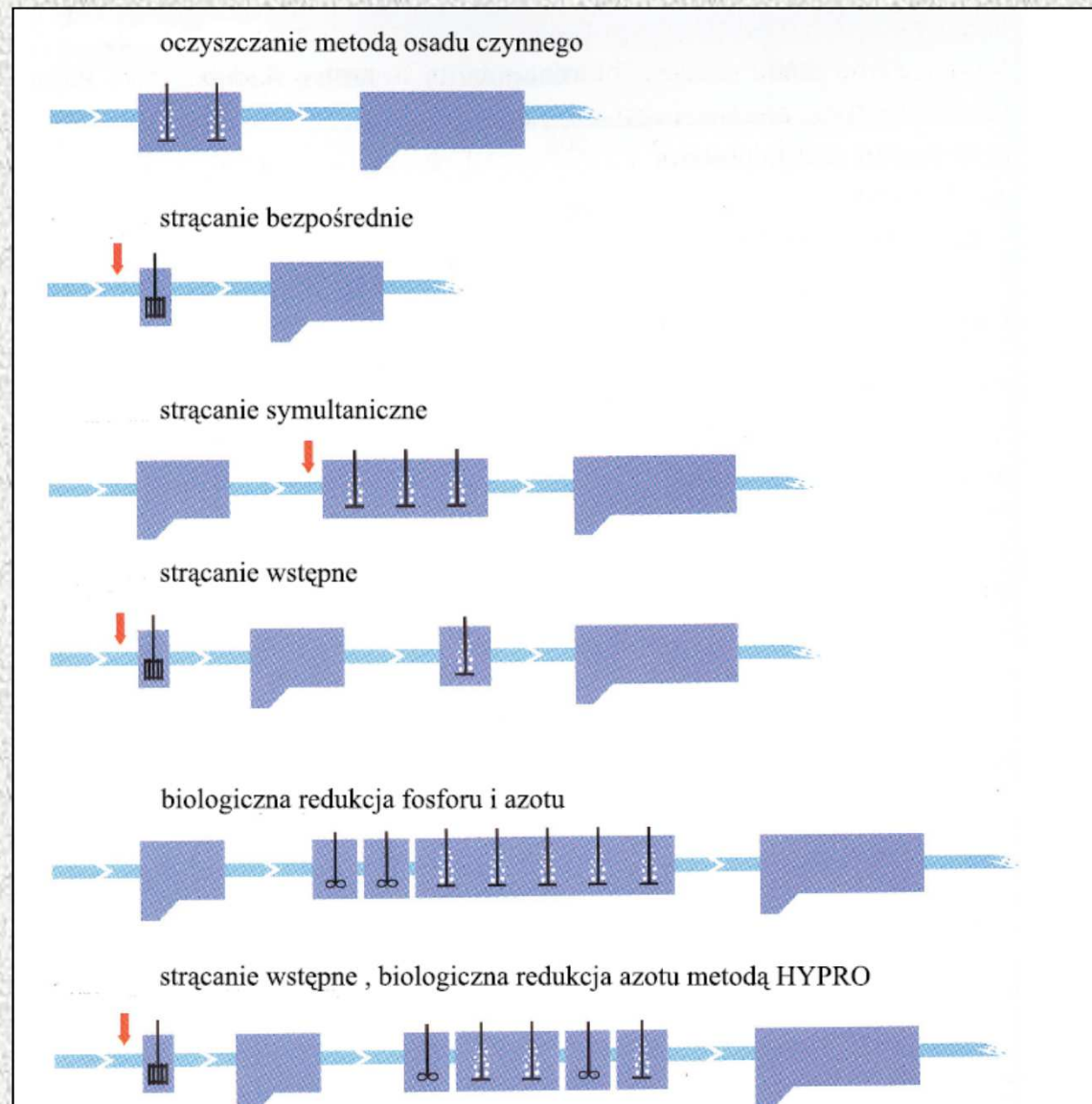
Czynniki determinujące skuteczność oraz selektywność procesu flokulacji [11]

Klasyfikacja czynników ze względu na :		
Właściwości polimeru	Właściwości zawiesiny	Parametry hydrodynamiczne
1. Masa cząsteczkowa	1. pH	1. Sposób dozowania polimeru
2. Gęstość ładunku oraz znak	2. Siła jonowa	2. Szybkość oraz czas mieszania
3. Konformacja	3. Ładunek cząstek	
4. Dawka polimeru	4. Stężenie fazy zdyspergowanej	
5. Czas przechowywania		

Efekty działania:

- przyspieszenie powstawania kłaczków,
- zwiększenie gęstości kłaczków, co prowadzi do zwiększenia szybkości ich sedimentacji,
- ułatwienie odwadniania osadów.

Porównanie różnych metod oczyszczania z udziałem reagentów chemicznych

Dlaczego powrót do strącania wstępnego?

-lata 90-te : metoda szybkiej, prawie bezinwestycyjnej poprawy jakości ścieków na słabo wyposażonych oczyszczalniach

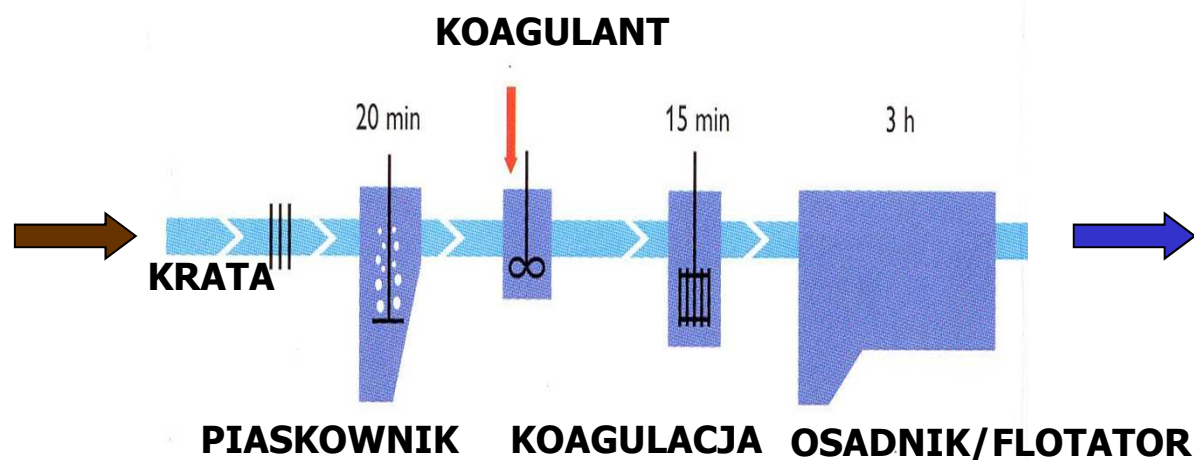
-lata 2007-2010 : pełne wykorzystanie możliwości tkwiących w pięknych, nowoczesnych obiektach, a w szczególności:

- poprawa ekonomiki,
- możliwość sterowania procesami biologicznego usuwania fosforu i azotu,
- polepszenie gospodarki osadowej, - oszczędności energetyczne- aspekt środowiskowy

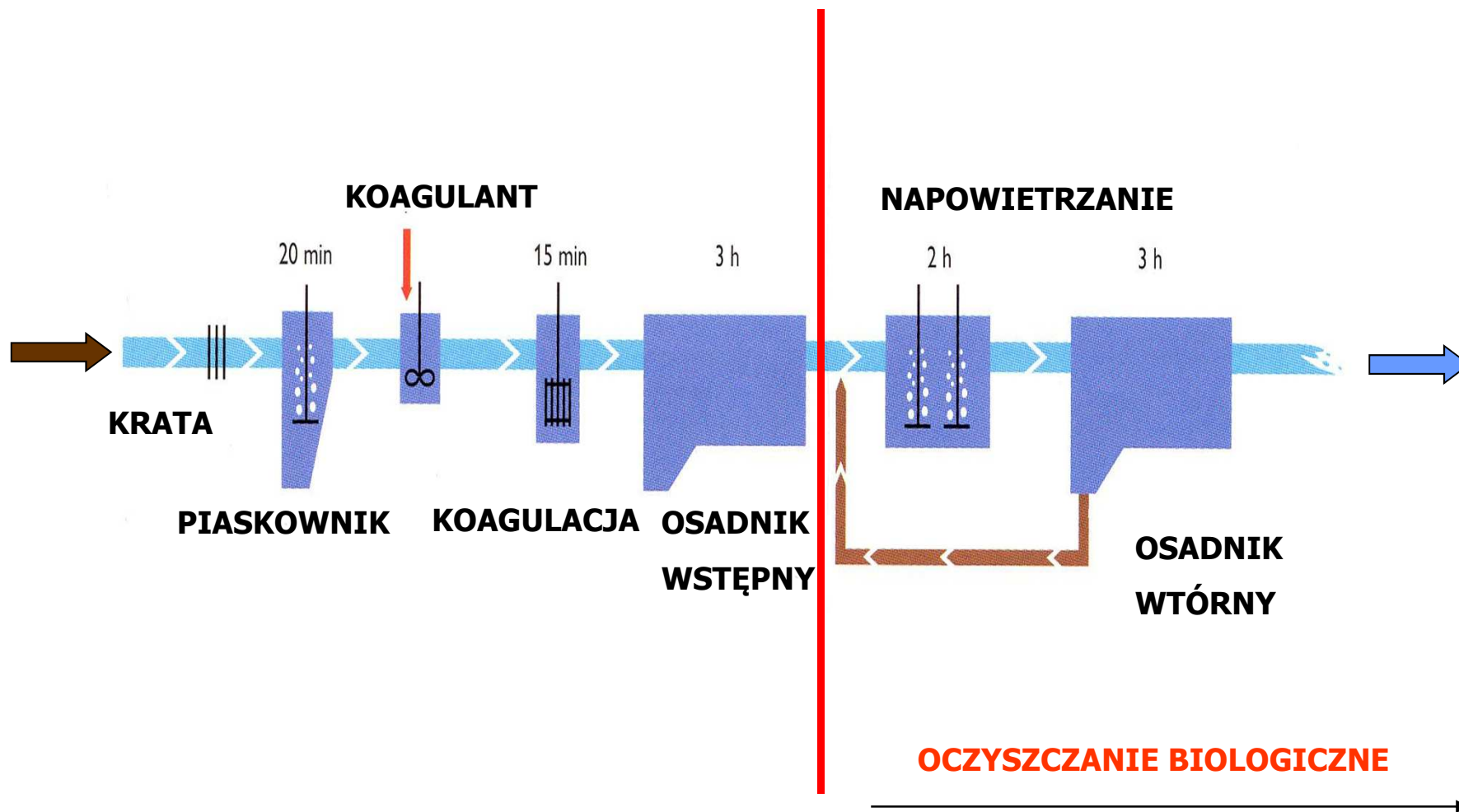
Co to jest strącanie bezpośrednie i strącanie wstępne?

- jest to oddziaływanie fizyko-chemiczne środków chemicznych w celu zwiększenia skuteczności oddzielenia zawiesin i koloidów od ścieków surowych z wykorzystaniem procesów flotacji lub sedymentacji

Strącanie bezpośrednie – stosowane w oczyszczalniach ścieków mechaniczno-chemicznych stosujących flotatory, osadniki itd.

Strącanie wstępne jest to strącanie **bezpośrednie** kiedy poprzedza oczyszczanie biologiczne ścieków

Dlaczego stosujemy strącanie bezpośrednie ?

- aby spełnić wymagania pozwolenia wodno-prawnego odbiorcy ścieków podczyszczonych
- aby uniknąć zwiększonych opłat lub kar za przekroczenia dozwolonych stężeń zanieczyszczeń w ściekach
- aby uzyskać osad o wysokiej wartości energetycznej dla lokalnych stacji fermentacji metanowej (wzrastające zainteresowanie)

Metoda powszechnie stosowana w przemyśle spożywczym z wykorzystaniem systemów flotacyjnych typu DAF (saturacja ścieków powietrzem).

Metoda była wykorzystywana pod koniec XX wieku w oczyszczalniach komunalnych stosujących oczyszczanie mechaniczne ścieków w celu:

- obniżenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- uzyskania szybkiego i dobrego efektu ekologicznego oczyszczania ścieków (wysoka redukcja P_{og} , ChZT, BZT₅, zaw. ogólnej).

Dlaczego stosujemy strącanie wstępne ?

- z powodów ekonomicznych : zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych gospodarki osadowej, zmniejszenie zużycia energii do napowietrzania, uzyskanie dodatkowych ilości biogazu
- z powodów technologicznych: rozwiązywanie różnych, trudnych problemów w oczyszczaniu ścieków, zapewnienie wysokiej skuteczności oczyszczania ścieków

Metoda stosowana często w oczyszczalniach biologicznych w przemyśle spożywczym oraz w wielu oczyszczalniach komunalnych.

Metoda o wzrastającym zainteresowaniu ze strony doświadczonych technologów oczyszczania ścieków.

STRĄCANIE WSTĘPNE

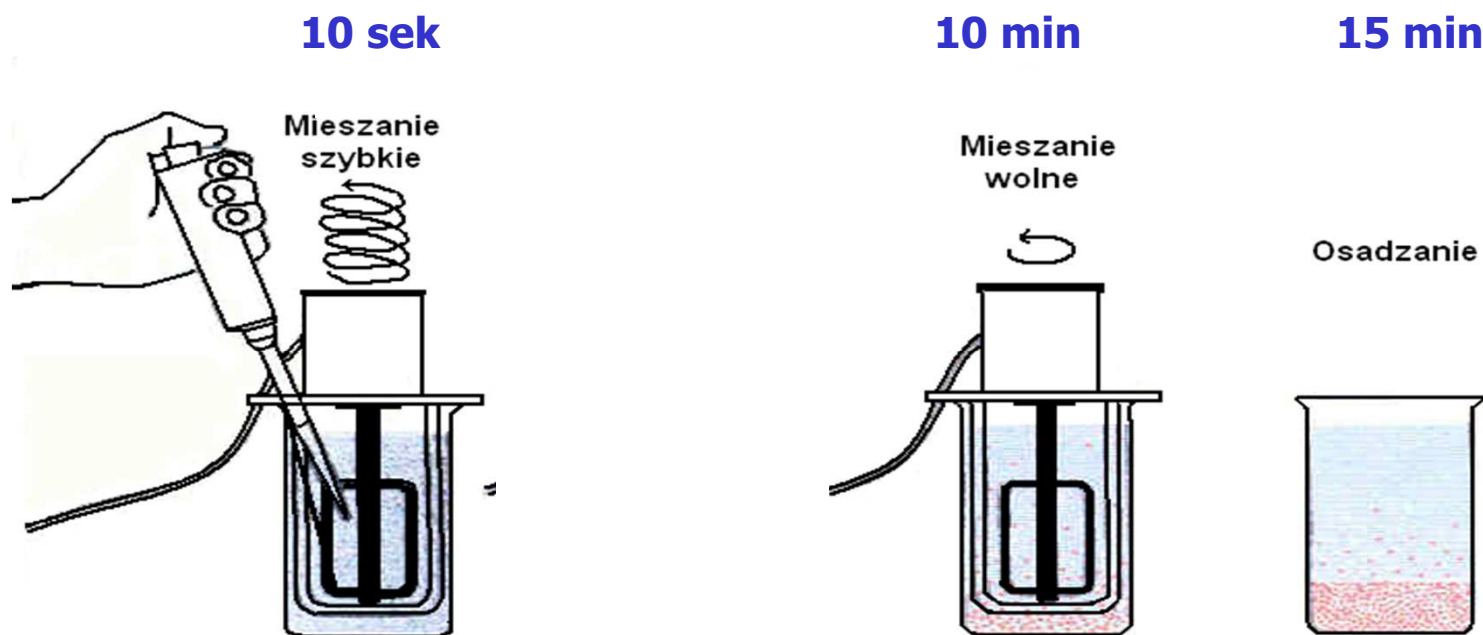
Przeciętne redukcje zanieczyszczeń ze ścieków (po osadniku wstępnym) przy zastosowaniu koagulacji:

Zawiesina ogólna	>	90 %
BZT ₅	≈	75 %
ChZT	≈	70 %
P _{og}	>	90 %
N _{og}	≈	25 %

Podane wartości redukcji zależą od:

- doboru właściwego rodzaju koagulantu,
- dawki stosowanego rodzaju koagulantu,
- charakterystyki ścieków surowych – w ściekach „świeżych” (warunki aerobowe) uzyskuje się znacznie wyższe redukcje zanieczyszczeń niż w ściekach sfermentowanych (warunki anaerobowe)
- wysokich stężeń rozpuszczalnych fosforanów i siarczków
- stopień redukcji zanieczyszczeń w ściekach może się zmieniać się w szerokim zakresie proporcjonalnie do dawki środka koagulującego

Laboratoryjny test koagulacji - etapy

W testach laboratoryjnych badania podatności ścieków na koagulację należy:

- dobrać rodzaj koagulantu,
- określić wpływ różnych dawek koagulantów na wielkość redukcji poszczególnych zanieczyszczeń,
- określić wpływ dawki stosowanego środka na inne parametry fizyko-chemiczne ścieków jak np. zasadowość, odczyn itd.

Szacunkowy czas opadania zanieczyszczeń w ściekach w zależności od rozmiarów cząstek zawiesin i ich gęstości

Rozmiar cząsteczek zawiesin	Czas sedimentacji dla cząstek o gęstości:		
	d=1.05 g/cm ³	d=1.10 g/cm ³	d=2.65 g/cm ³
0,1 mm	60 min	31 min	2 min
10 μm	4 dni	2 dni	3 godz
1 μm	1 rok	0,6 roku	13 dni
0.1 μm	117 lat	58 lat	3.5 roku

Uwaga:

Proces koagulacji zapewnia skuteczne zwiększenie rozmiarów zawiesin trudnoopadających przez ich aglomerację (kłaczkowanie) i nadanie im charakteru zawiesin łatwoopadających

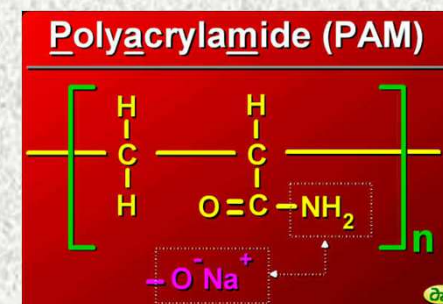
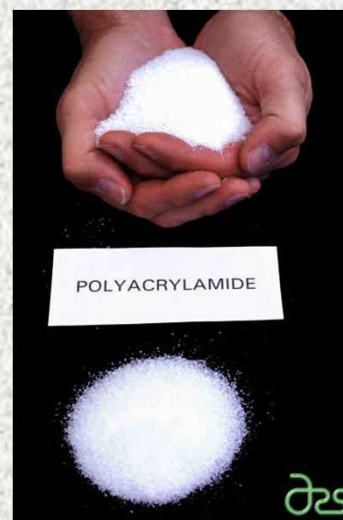
Tab. 1. Efekty oddziaływania koagulantów i flokulantów stosowanych do strącania bezpośredniego i wstępnego

	Redukcja stęż. fosforu	Odczyn ścieków pH	Zasolenie ścieków	Osady mineralne	Usuwanie siarczków i siarkowodoru	Zwiększone stężenie jonów SO_4^{-2} lub Cl^-
Koagulanty nieorganiczne						
PIX –sole Fe(III)	b. dobry	przeciętny	przeciętny	tworzy	b. dobry	przeciętny
ALS-ALG sole glinu	b. dobry	przeciętny	przeciętny	tworzy	brak	przeciętny
PAX –sole glinu						
Zasadowość 20-45%	b. dobry	przeciętny	przeciętny	tworzy	brak	przeciętny
Zasadowość \approx 70%	dobry	słaby	słaby	tworzy	brak	słaby
Zasadowość > 80%	dobry	b. słaby	b. słaby	tworzy	brak	b. słaby
Koagulanty organiczne						
Poliaminy	b. słaby	brak	brak	brak	brak	brak
Koagulanty modyfikowane						
Fercat	dobry	słaby	słaby	niewielki	dobry	niewielki
Alcat	dobry	słaby	słaby	niewielki	brak	niewielki

Źródło: Konieczny P. (2011): Strącanie bezpośrednie i wstępne jako efektywne i przyjazne środowisku metody oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych, Forum Eksploatatora, 3, 82 – 85

Oddziaływanie koagulantów i flokulantów - problemy znane i nowe

- * ODCZYN pH ŚCIEKU
- * ZASOLENIE ŚCIEKU
- * OSAD I JEGO ILOŚCI
- * INDEKS OSADU
- * WARTOŚĆ NAWOZOWA OSADU

- silna neurotoksyna,
- kancerogeny dla zwierząt, potencjalnie dla ludzi
- wywołuje martwice komórek
- zakłócenia funkcji płciowych

2. Chemiczna dezynfekcja ścieków

Ścieki zakładów spożywczych, zwłaszcza ubojni trzody, bydła lub drobiu, są potencjalnym źródłem zagrożeń epidemicznych, głównie w wyniku przedostawania się do nich znacznych ilości treści przewodów pokarmowych (żołądków i jelit) zwierząt rzeźnych oraz krwi. Zanieczyszczenia te skażają ścieki mikroorganizmami, w tym chorobotwórczymi. Chorobotwórcze wirusy, bakterie i pasożyty obecne w ściekach zakładów mięsnych odzwierciedlają sytuację epidemiczną populacji ludzi i zwierząt

Rozwiązanie : skuteczna dezynfekcja, w tym dezynfekcja chemiczna

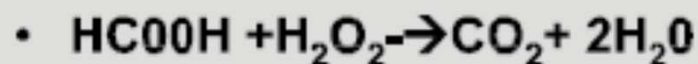
Metody

Metoda	Efektywność	Przyjazny dla środowiska	Koszt
Dwutlenek chloru	++	0	(- +)
Podchloryn sodu	++	----	(- +)
Chlor	++	----	(- +)
Ozon	+	+	---
Membrany	+++	+++	-----
UV	-	+++	--
HyProform	+++	+++	+++

Jak powinna wyglądać prawidłowa dezynfekcja ścieków?

- **Dezynfekcja $>\log 5$ (na 100.000 bakterii przeżywa co najwyżej 1)**
- **Niski koszt eksploatacyjny < 0.01 euro/m³.**
- **Prosty i tani sposób montażu instalacji.**
- **Niskie koszty utrzymania.**
- **Bezpieczna w dozowaniu.**
- **Brak produktów ubocznych dezynfekcji.**

HyProform[®] - Skuteczna metoda dezynfekcji.

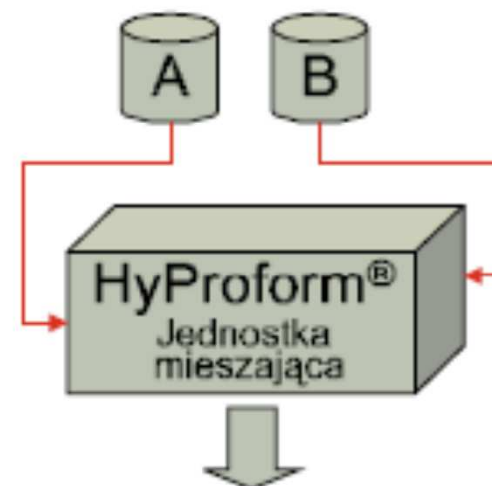

Produkty specjalnej jakości:

- kwas mrówkowy + woda utleniona stabilizowanej jakości (jak do celów spożywczych)
- Certyfikat PZH ważny na terenie UE.
- Produkty reakcji: $\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

Jednostka mieszająca i dozująca

Wysoka efektywność dezynfekcji.

Zespół mieszający, a ściślej wytwornica kwasu nadmanganowego waży około 20 kg i posiada wymiary 600 mm x 300 mm x 600 mm.

Kompletny zestaw dozujący, kosztujący aktualnie około 20-25 000 Euro, obejmuje:

- zbiorniki magazynowe i pompy H_2O_2 i $HCOOH$,
- wytwornicę kwasu nadmanganowego,
- oprzyrządowanie i automatykę.

3. Utlenianie chemiczne

Duża różnorodność procesów utleniania:

- **utlenianie aktywnym chlorem,**
- **utlenianie tlenem,**
- **utlenianie ozonem,**
- **zastosowanie nadtlenku wodoru**

I jako alternatywa:

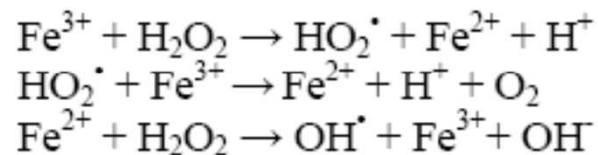
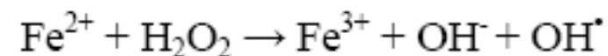
***Utlenianie zanieczyszczeń
organicznych za pomocą
odczynnika Fentona***

*Renata Świdorska,
Monika Czerwińska, Regina Kutz
Katedra Technologii Wody i Ścieków
Politechnika Koszalińska*

W ostatnich latach coraz większym zainteresowaniem cieszą się metody pogłębionego utleniania (*Advanced Oxidation Process* – AOP). Czasami, gdy zawodzą metody konwencjonalne, są one jedyną skuteczną metodą usuwania substancji organicznych, odpornych na biodegradację, częstokroć toksycznych a nawet kancerogennych.

Metody te polegają na wytworzeniu wysoko reaktywnego rodnika hydroksylowego (OH^\bullet). Do tego celu stosuje się: nadtlenek wodoru, ozon, promieniowanie UV, ultradźwięki oraz katalizatory, np. TiO_2 , Fe^{2+} , Fe^{3+} – w różnych kombinacjach [14,16].

Powstający rodnik hydroksylowy ma najwyższy ze znanych utleniaczy potencjał utleniający 2,70 mV i działa nie selektywnie na większość związków organicznych.

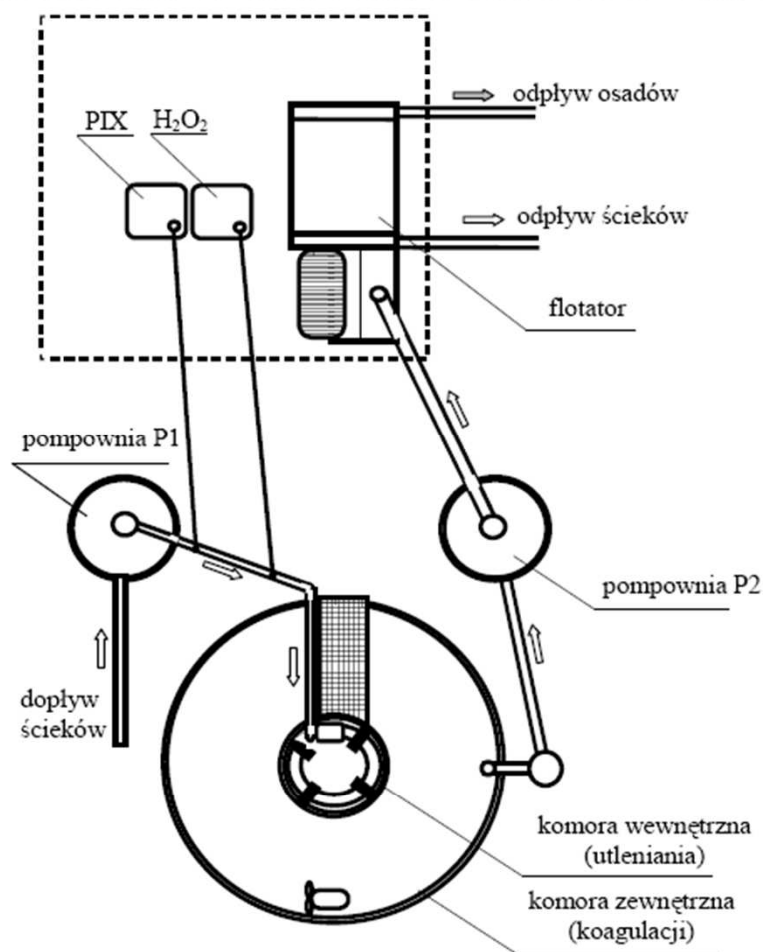
**Możliwość zastosowania reakcji Fentona
w procesach kondycjonowania i stabilizacji
osadów pochodzących z ośrodków intensywnej
hodowli ryb**

*Mirosław Krzemieniewski, Marcin Dębowski, Joanna Sikora
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn*

**Metoda oczyszczania ścieków
o wysokim stężeniu krwi
z wykorzystaniem odczynnika Fentona**

*Marcin Dębowski, Marcin Zieliński, Mirosław Krzemieniewski
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn*

Aplikacja: ubojnia drobiu

Rys. 3. Schemat układu podczyszczalni ścieków z przemysłu drobiarskiego z wykorzystaniem technologii pogłębionego utleniania

Wnioski:

Testując kilka wariantów dawek (od 0,05 do 0,80 g Fe²⁺ i 0,15 do 2,40 g H₂O₂ w 1 dm³ ścieków) ustalono, że wprowadzenie do układu optymalnej dawki reagentów chemicznych w ilości 0,40 g Fe²⁺/dm³ oraz 1,20 g H₂O₂/dm³ powodowało 65% sprawnością zmniejszenia wartości ChZT .

Źródło: Dębowski i in. , 2002

ŚCIEKI PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO: stosowanie procesów chemicznych

WYKORZYSTANIE : WŁAŚCIWOŚCI KOAGULUJĄCE, WŁAŚCIWOŚCI DEFOSFATACYJNE,
WŁAŚCIWOŚCI WIĄZANIA SIARKOWODORU- WALKA Z ODORAMI,
ZWALCZANIE PUCHNIĘCIA OSADU, NEUTRALIZACJA ŚCIEKÓW

BRANŻE : ZIEMNIACZANY, SPIRYTUSOWO-DROŹDŹOWY, OWOCOWO-
WARZYWNY, BROWARY I SŁODOWNIE, CUKROWNICZY,
MIĘSNY/DROBIARSKI, MLECZARSKI, RYBNY, TŁUSZCZOWY

METODY : STRĄCANIE BEZPOŚREDNIE, STRĄCANIE WSTĘPNE,
STRĄCANIE SYMULTANICZNE, STRĄCANIE KOŃCOWE

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- 1. wprowadzeniu wybranych reagentów chemicznych do strumienia ścieków komunalnych lub przemysłowych towarzyszy wiele ciekawych efektów technologicznych, związanych z wspomaganiem oczyszczania ścieków, doskonaleniem metod obróbki osadów i zmniejszaniem ich uciążliwości zapachowej**
- 2. stosowanie metod chemicznych w odniesieniu do zazwyczaj uciążliwych pod względem oddziaływania środowiskowego ścieków wybranych branż przemysłu spożywczego nie jest zabiegiem bezproblemowym ale może pomóc w optymalizacji pracy oczyszczalni, poszukaniu ekonomicznie uzasadnionego rozwiązania technicznego, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności spełnienia rosnących w tym zakresie standardów Unii Europejskiej**

LABORATORYJNY TEST KOAGULACJI ŚCIEKÓW

Surowiec : ścieki mleczarskie, rybne i mięsne

Preparat koagulujący : Fe_2SO_4 (nazwa handlowa: PIX 112)

Sprzęt : flokulator firmy KEMIRA KEMWATER

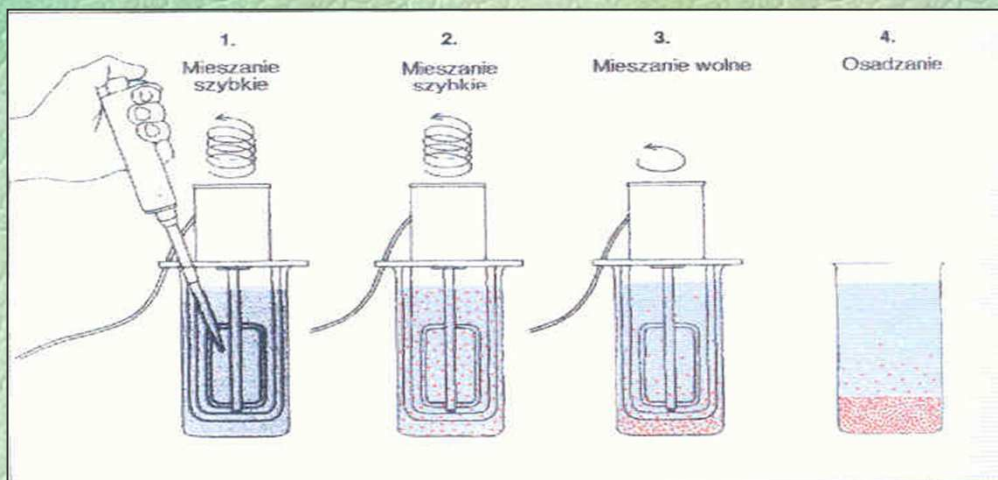
Warunki testu:

Dawka preparatu: 450 g/m³

Szybkie mieszanie: 10 sek

Wolne mieszanie: 10 min

Sedymentacja: 10 min

Oznaczenia:

-ocena wizualna

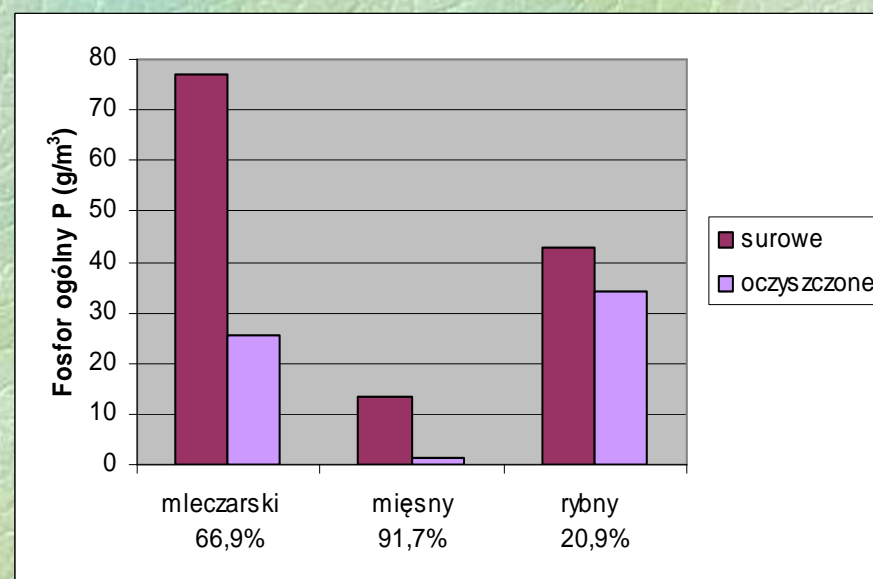
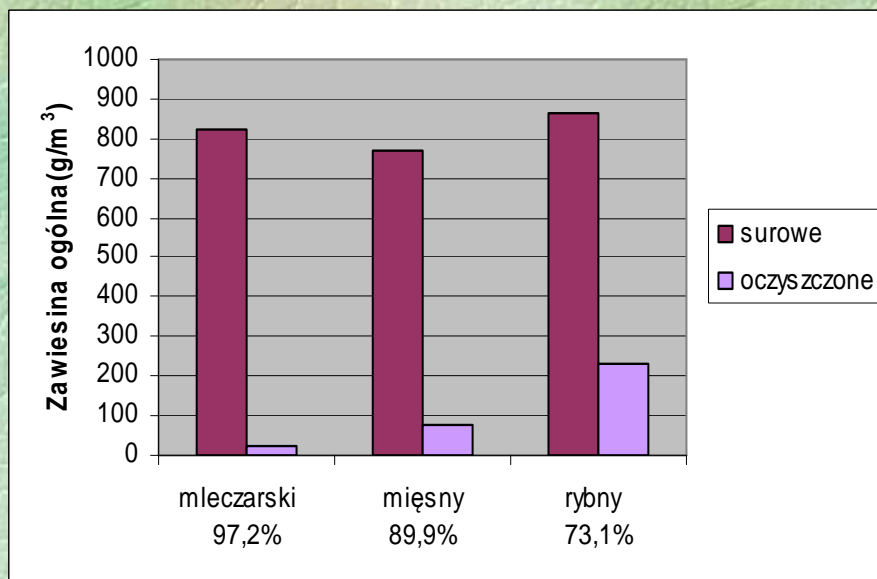
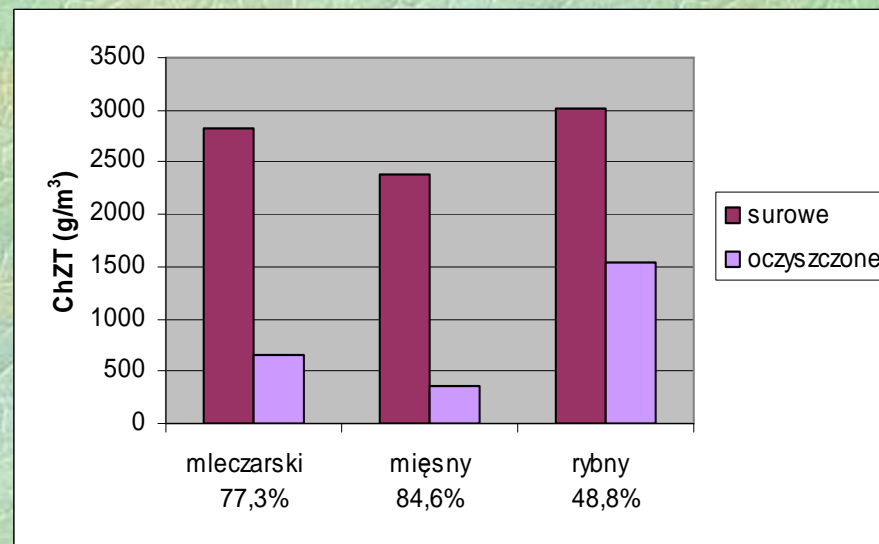
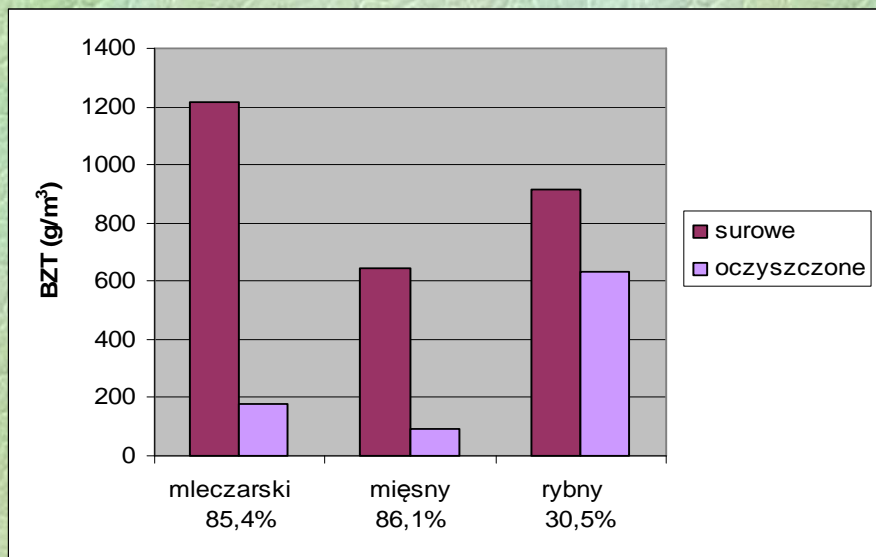
-CHZT, BZT₅, zawiesina ogólna, fosfor ogólny

WYNIKI : OCENA WIZUALNA ŚCIEKÓW PO KOAGULACJI

Rodzaj ścieku	Czas potrzebny do pojawienia się kłaczków [min]	Wielkość kłaczków*	Objętość powstającego osadu [ml/1 dm ³]	Ocena mętności i barwy
z zakładów mleczarskich	4	4	200	dość klarowne, barwa żółta
z zakładów mięsnych	2	5	80	klarowne, barwa różowa
z zakładów rybnych	8 -12	2	100	mętne, barwa brunatna

* (6= szybkie opadające duże kłaczkki, 1 = małe kłaczkki, widoczna, trudno opadająca zawiesina)

WYNIKI : ANALIZY CHEMICZNE ŚCIEKÓW PO KOAGULACJI

EFEKTYWNOŚĆ OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW ZAKŁADÓW MIĘSNYCH (UBÓJ + PRZETWÓRSTWO) Z UDZIAŁEM WSPOMAGANIA CHEMICZNEGO

[flotacja typu DAF, PIX 112 w dawce = 250g/m³ , flokulacja z polielektrolitem anionowym]

Parametr	Ściek surowy	Ściek oczyszczony	Warunki umowy z PWiK
ChZT _{Cr} [mg O ₂ /dm ³]	1954	480	1000
Zawiesina ogólna [mg/dm ³]	458	75	330
Ekstrakt eterowy [mg/dm ³]	922	19	50
Substancje rozpuszczone [mg/dm ³]	1083	1166	1200
Siarczany [mg/dm ³]	194	292	420
Fosforany [mg/dm ³]	26	0.3	nn*

* nn – nie normowano

OSADY ŚCIEKOWE – PROBLEM, KTÓRY MOŻNA ROZWIĄZAĆ !!!